

Literature

1. Про основні засади забезпечення кібербезпеки України: Закон України від 05 жовт. 2017 р. № 2163-VIII: станом на 17 серп. 2022 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2163-19#Text> (дата звернення: 31.10.2022)
2. Найдьон Я. Поняття та класифікація віртуальних слідів кіберзлочинів. *Підприємництво, господарство і право*. 2019. С. 304–307. URL: <http://pgr-journal.kiev.ua/archive/2019/5/57.pdf> (дата звернення: 28.10.2022)
3. Білоус В.В., Шепітько В.Ю. Роль сучасних інформаційних технологій у встановленні особи злочинця. Сучасні проблеми криміналістики. Вип. 14. 2014. С. 5–11.
4. Організаційно-правові та тактичні основи протидії злочинності у сфері високих інформаційних технологій: навч. посіб / В.М. Бутузов, В.Д. Гавловський, Л.П. Скалозуб та ін. Київ: Нац. акад. СБУ України, 2011. 404 с.

УДК 343.01(043.2)

Ющик О.І., к.ю.н.,
Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича,
м. Чернівці, Україна

КРИМІНАЛЬНИЙ ПРОСТУПОК: НЕОБХІДНІСТЬ ЗАКОНОДАВЧОГО ЗАКРІПЛЕННЯ

Адаптація законодавства України до законодавства ЄС, прагнення України стати демократичною, правовою державою вимагає певних змін правової системи в цілому і, відповідно, адміністративного та кримінального права як її складової. Реформування адміністративного та кримінального законодавства необхідно здійснювати на основі положень Конституції України при комплексному підході до реформування інших галузей законодавства (цивільного, трудового, фінансового тощо). Необхідно передбачити динаміку розвитку адміністративного та кримінального права, пов'язану з поступовими змінами розвитку суспільства, визначити пріоритетні напрямки становлення вказаних галузей законодавства на майбутнє, послідовність прийняття законів, виходячи з необхідності забезпечення прав та свобод громадян інтересів держави і суспільства в цілому, з урахуванням розвитку економіки, соціальної та політичної сфер.

Існування проступку в більшості держав східної групи континентальної правової сім'ї та в дореволюційному законодавстві обумовлено системою матеріально-формальних ознак, притаманних для певної категорії складів злочинів та неуправлінських деліктів. Матеріальні ознаки кримінального проступку обумовлені поглинанням багатьох

складів (дисциплінарних, адміністративних) правопорушень складами злочинів. Формальною ознакою кримінального проступку є передбачення в санкціях кримінально-правих норм покарань, які володіють ознаками заходів громадського впливу, та частковість в застосуванні санкцій кримінального закону [6, с. 99].

В Україні реформування кримінального законодавства започаткувала Концепція реформування кримінальної юстиції України [4]. У ній зазначено, що з метою гуманізації кримінального законодавства певну частину злочинів необхідно трансформувати в кримінальні (підсудні) проступки, обмежити сферу застосування покарань, пов'язаних з позбавленням волі, замінивши їх, наприклад, штрафними санкціями [2, с. 16-18].

22 листопада 2018 р. Верховна Рада України прийняла Закон України № 2617-VIII «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо спрощення досудового розслідування окремих категорій кримінальних правопорушень», який набрав чинності 1 липня 2020 р. [3]. Відповідно до нових редакцій статей 11 і 12 Кримінального кодексу України [5] вводиться поняття «кримінальне правопорушення», кримінальні правопорушення поділяються на кримінальні проступки і злочини, проступок відрізняється від злочину лише формально - покаранням: воно не може передбачати позбавлення волі, а штраф за проступок не може перевищувати 3000 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

Відповідно до ч. 2 ст. 12 КК України кримінальним проступком є передбачене КК України діяння (дія чи бездіяльність), за вчинення якого передбачене основне покарання у виді штрафу в розмірі не більше трьох тисяч неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або інше покарання, не пов'язане з позбавленням волі [5].

Кримінальний проступок за своїми властивостями визначається як проміжний вид діяння між злочином, адміністративним, дисциплінарним правопорушенням, як діяння, яке порушує «горизонтальні зв'язки» управлінського та/або публічно-договірного характеру, закріплені в нормах позитивного права і опосередковано посягають на природні права людини. Зазначені властивості визначають проміжне місце кримінального проступку серед інших видів правопорушень. За своїми ознаками кримінальний проступок характеризується тим, що його об'єктивна сторона охоплює ознаки адміністративних, дисциплінарних і/або цивільно-правових правопорушень, а конструкція об'єкта проступку сформульована таким чином: основний безпосередній об'єкт діяння – порушення певного порядку діяльності та/або управління (виконання цивільно-правових зобов'язань та ін.), безпосередній обов'язковий додатковий об'єкт діяння – здоров'я, психіка та інші об'єкти, які умовно

можна віднести до «вертикальних суспільних відносин», тобто об'єкти злочинів, які належать до природних прав і порушуються опосередковано через інші горизонтальні відносини [6, с. 106].

Підставою для виділення кримінальних проступків як окремого виду правопорушення є тільки його інакша, відмінна від злочину й адміністративного правопорушення правова природа: це діяння, яке, з одного боку не спричиняє значної чи тяжкої шкоди в розумінні Кримінального кодексу і не створює загрози спричинення тяжкої шкоди – і цим відрізняється від злочину. А з другого – не є управлінським за своєю суттю – і цим відрізняється від адміністративного правопорушення.

Література

1. Дмитрук М.М. Кримінальний проступок: правова природа та ознаки: монографія. Одеса: Юридична література, 2014. 224 с.

2. Задоя К.П. Положення Кримінального процесуального кодексу України 2012 року як орієнтири при підготовці проекту закону України про кримінальні проступки. *Адвокат*. 2012. № 10. С. 16-18.

3. Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо спрощення досудового розслідування окремих категорій кримінальних правопорушень» від 22 лист. 2018 р. № 2617-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2617-19#Text> (дата звернення: 25.01.2023)

4. Концепція реформування кримінальної юстиції: затв. Указом Президента України від 8 квіт. 2008 р. № 311/2008. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/311/2008#Text> (25.01.2023)

5. Кримінальний кодекс України від 05 квіт. 2001 р. № 2341-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14#n3411> (дата звернення: 25.01.2023)

6. Туляков В. Кримінальний проступок у доктрині та законодавстві: монографія. Одеса: Юридична література, 2012. 422 с.

7. Хавронюк М. Проступок, його сутність і порядок досудового розслідування: новітні середньоазійські підходи, порівнюючи з уже відомими. *Право України*. 2020. № 2. С. 119-137.

УДК 343(043.2)

Янчук О.Б., директор
Державної установи «Центр пробації», м. Київ, Україна

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РЕАЛІЗАЦІЇ ДЕРЖАВНОЇ ПОЛІТИКИ У СФЕРІ ПРОБАЦІЇ

Національна система пробації є частиною Державної кримінально-виконавчої служби у структурі Міністерства юстиції України як Державна установа «Центр пробації» (діяльність якої розповсюджується на територію всієї держави). Підрозділи пробації (573 офіси пробації) наявні